

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah.

Velja za vse leto..... \$5.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto..... 6.00
Za inozemstvo celo leto..... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sun-
day and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.
NO. 123. — ŠTEV. 123. NEW YORK, TUESDAY, MAY 25, 1920. — TOREK, 25. MAJA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

NEMCIJA ŽIVI V ČISTO NOVIH RAZMERAH

GROZNA IZPREMEMBA MED ČASI PRED VOJNO IN DANAŠNJO DOBO. — LEPE UNIFORME SO IZGINILE, ČASTNIKI SO BREZ UGLEDA. — LJUDJE SO ZAČELI PAMETNEJŠE MISLITI. — ČLANI CESARSKIH DRUŽIN SO SE LOTILI DELA.

Poroča William C. Dreher.

Berlin, Nemčija, 24. maja. — Ko je pobegnil kaiser na Holandsko po svoji prisiljeni odpovedi vseh številnih naslovov, katere je nosil, je stopila nemška družba v nov štadij. Postala je družba, ki je bil odsek ali odbit.

Konečni cilj vseh socialnih ambicij, najvišja nagrada vseh socialnih ali družabnih streberjev je naenkrat izginila ter pustila za seboj mučno prazno mesto. Nič več ni videti na znani cesti Unter den Linden (Pod lipami) cesarskih in drugih dvornih ekvipaž. Kraljevi hlevi so bili izpremenjeni v občinsko knjižnico in fine stare kočije so ali prodali ali pa postavili v muzeje kot staro šaro. Posebno trobentanje cesarskega avtomobila — katerega ni smel oporašati noben plebejski avtomobil — živi le še v spominu ljudi, kot da pripadja iz dežele rojeune, vil in drugih bitij mitologije.

Isto se je završilo tudi v drugih rezidenčnih mestih, kot imenujejo Nemci mesta, v katerih so imeli različni vladarji svoj dvor in socialni ali družabni streberji so izgubili vse, kar jim je bilo najbolj pri sre.

Vsled tega čutijo takozvane "najboljše družine" (die besten Familien) v Nemčiji, ki so bile priznane kot take, da so bile potisnjene na nižjo stopnjo. Nobena gospodična, ki dozoreva sedaj v Nemčiji, ne more več z nemirno pričakovati dne, ko bo predstavljena na dvoru ter s tem "visokemu svetu". Pusti in formalni dvorni plesi, ki so se vršili od Berlina nazval do Schaumburg-Lippe, ne predstavljajo več privlačne sile za ambiciozno mamič, ki hočejo preskrbeti svojim hčeram dobre partije. Državnim ministrom ni več treba porabiti polovice svojih letnih dohodkov za nabavo fraka ki je bil ves oblit z zlatom.

Nemčija ima vsled tega družbo, ki nima ničesar, k čemur bi se ozirala navzgor in ta izguba je mučna, kajti Nemci so bili vajeni skozi generacije ozirati se na navzgor, ne le politično, temveč tudi družabno ali socialno.

Predsednik Ebert je seveda vse preje kot človek visoke družbe. Njegovi sovražniki, privrženci starih nemških tradicij, ki so sedaj mrtve kot žebelj v krti, se kaj radi norčujejo iz predsednika Eberta kot voditelja nemške družbe. Tudi noben izmed državnih ministrov si ne prizadeva nastopati kot družabni voditelj ali ustanovitelj nove družabne tradicije. Časi so preveč resni za kaj takega. Ljudje so se preveč približali ali pa se preveč približujejo prvotnim potrebam človeka, da bi mogel kdo misliti na take zadeve.

Takozvani Berabeide ali pivski večeri, katere vprizore večkrat državni ministri, so preje političnega kot pa družabnega značaja. Slajni razkaz uniform, katerega je bilo opaziti preje ob takih priložnostih, je izginil od par majhnih peg in to je značilno za dejstvo, kako splošno je izginil vojaški element iz berlinske družbe. Amerikane je komaj v stanu razumeti, kaj pomenja to pravzaprav za Berlin in Berlinčane.

Vse to pomenja, da je nemška družba v stanu prehoda. Prizadeva si na vsak način, da se uživi v novi položaj. Najti je ljudi, ki mislijo na pretekli sijaj in to so oni, ki hočejo imeti zopet monarhijo. Ker so oropani vseh političnih predprav, sanjajo še vedno o dvoru kot standardu socialnega življenja. Sedanja družabna anarhija je potrebna posledica političnih razmer, vendar pa ne zadovoljuje nikogar ter se bo mogoče izkazala kot resen element političnega oslabiljenja republika.

Medtem pa napreduje nova u naravno vprico sedanjih cen živil ravnava razmer. Moški in ženske ter njih pomanjkanja. Jodi, kasepovsod si prizadevajo biti kos tere se predloži gostom, so pogopraktičnim zahtevam nove in te presenetljivo enostavne. Prije Avstrij Viljem — Upamo, da vas bomo kmalu dela v neki banki in drugi so se mogli povabiti na kosilo, — je temoralni odgovoriti sinekuram ter konfirala neka Amerikanka, popričeti z bojem za vsakdanji kruh, ročena z nekim nemškim industriki postaja vedno težji. Vsled tega, — kajti čakati moramo, ga je izginila družba v starem pomenu besede, kajti vsakega posadaj dobimo le funt in pol enkrat meznika se smatra bolj kot ekonomski faktor, kot producenta in konsumenta življenjskih potrebščin.

Družabne prireditve v privat-kot znano pa mrzle sobe uničujejih hišah postajajo vedno maloz družabnost. Mladi ljudje pa so številnejše ter jih ni primerjati z v stanu ujeti tej samotarski eksionimi pred vojno. To je povsem stenei s tem, da prireajo domače

"SUSQUEHANNA" NE ODPLUJE

Za potovanje v staro domovino so se pojavile zopet nove težkoče. V Franciji je velika stavka, vsled česar francoski parniki, na katerih je navadno potovalo največ naših rojakov, ne vozijo. Kadar bo ta stavka končana in se bo zopet pričel redni potniški promet, bomo naznanili v "Glas Naroda".

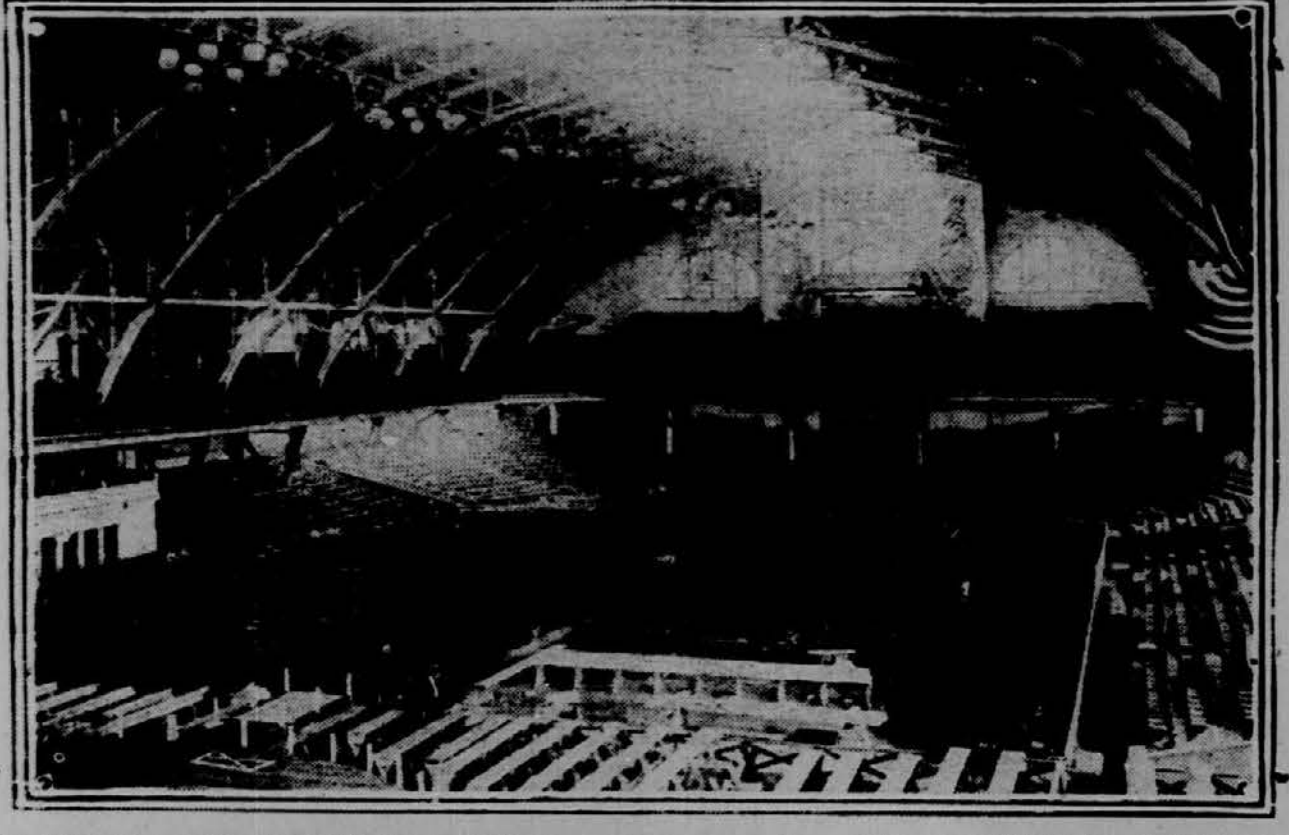
Vsled te stavke je za Jugoslovane odprta samo Consulch proga, katere parniki vozijo v Trst. Pa tudi tu so se pojavile ovire: parnik "Susquehanna", ki bi bil imel odpluti 12. maja, je zopet preklcan, tako da od parnika "Argentina", ki odpluje 5. junija, pa do parnika "President Wilson", ki odpluje 8. junija, nimamo na razpolago nobenega parnika.

Oni rojaki, katerim smo sporočili, da smo za nje preskrbeli prostore na "Susquehanni", naj tedaj ne pridejo v New York v juniju, kakor jim je bilo naročeno, temveč šele okoli 4. junija, ker smo jih vpisali za parnik "President Wilson".

Vsem onim pa, ki so bili namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo, svetujemo, da ostanejo na svojih mestih in pri svojem delu, dokler ne bomo v našem listu sporočili, da so se razmere kaj izboljšale in je potovanje zopet odprto.

Frank Sakser.

NOTRANJOST ČIKAŠKEGA KOLIZEJA.

Slika nam kaže notranjost čikaškega kolizeja, v katerem se bo vršila republikanska konvencija. Konvencije se bo udeležilo nad trinajsttisoč oseb.

NEWYORŠKI GOVERNER JE PODPISAL PREDLOGO

Izdelovanje 2.75 odstotnega piva v državi New York dovoljeno. — Določba glede rokoborbe.

Albany, N. Y., 24. maja. — Governor Smith je danes podpisal Walkerjevo predlogo, ki dovoljuje izdelovanje in prodajo piva, katero nima več kot 2.75 odstotka alkohola.

To pivo bo dovoljeno prodajati v restavrantih in hotelih. Governor je rekel, da je zaslišal več znanstvenikov. Nekateri med njimi so izjavili, da je tako pivo opojno, dočim so drugi rekli, da ni. Governor se je po temeljitih premislekih pridružil zadnjim.

Zaeno s tem je podpisal tudi predlogo, ki dovoljuje rokoborbo do petnajstih rund.

Osnovna bo posebna državna atletna komisija, ki bo nadzorovala vse rokoborbe.

plese, na katere povabijo ožje znanee obojega spola. To so prireditve, ki se vrše po večerji, kajti družina, ki povabi mlade ljudi na ples, si ne more dovoliti, da bi jim dala tudi večerjo.

V predidčem sem govoril o bolj resnih ljudeh, ki jemljejo mirno svoje socialno življenje in svoje zabave. Javne zabave pa so številne in raznolike ter so delezne brezprimernega obiska. Nečeto je število ljudi, ki se brezobzirno mečejo v vrtnice zabav, kajti njih edini cilj je niti mučnim realnostim časa. V preteklem letu so bile prav posebno priljubljene konjske dirke. Pri eni taki dirki je doseglo število obiskovalcev rekord. Ko je dospela sezija do svojega vrhca, so priredili nadažno jesensko sezijo in program za leto 1920 je še bolj obširen kot je bil oni leta 1919. Tudi dirke z navadnimi kočami so ohranile svojo uakdanjo priljubljenost.

Gledališča so vedno polna in to kljub ostremu tekmovalju kinogledšč in koncertnih dvoran. Reinhardt je preteklo leto izpremil velik cirkus v gledališče, ki drži 3500 oseb ter brez vseh težkoč napolnil ta cirkus z grškimi dramami ter najboljšimi modernimi igrami. Par gledišč je ohranilo najboljše tradicije nemške gozornice, a druga gledišča so se poslebalala, da zadoste ljudskemu okusu. Groba žila v nemškem življenju je očitno narasla od revolucije naprej. Javni okus se vedno bolj nagiba proti igram, v katerih se razpravlja o spolnem problemu in nekatere igre so nesamne v svoji držnosti. Ravno take igre pa vedno polnijo hiše in žepe imesarijev.

PREDSEDNIK DESCHANEL JE PADEL Z VLAKA

Lotila se ga je omotica, ko je hotel odpreti okno. — Padel je na pesek ter se malo poškodoval.

Pariz, Francija, 24. maja. — Predsednik francoske republike Deschanel je danes zvečer v bližini Montargis na čudežen način ušel smrti. Ko se je vračal v posebnem vlakcu v Pariz, je padel skozi okno.

Ministrski predsednik Millerand je rekel zastopniku ameriškega časopisa:

— Le povejte Amerikaneem, da je predsednik Deschanel popolnoma zdrav na duši in telesu. Samo malo opraskan je. Jutri bo že mogel predsedovati seji ministrskega sveta.

Ko se je pripetila nesreča, je vozil vlak z naglieo 50 kilometrov na uro. Vlak je ravno dospel na oster ovinek, ko je stopil predsednik k oknu, hoteč ga odpreti. Pri tem se ga je lotila omotica. Zavedel se je šele v pesku poleg železniške proge. Zatem se je pes odpravil na bližnjo postajo.

KAPPOVI PRISTAŠI SO IZGUBILI SLUŽBE

Vsi častniki, ki so podpirali državni preobrat dr. Kappa, bodo najbrže prišli pred vojno sodišče.

Berlin, Nemčija, 24. maja. — Admiral von Troth, prejšnji načelnik nemške admiraltete, podadmiral von Lewentzow, do pred kratkim governor pristanišča Kie-la in major von Falkenhause, nekdanji pomožni državni tajnik so bili zaeno z 12. nadaljnimi vojaškimi in mornariškimi častniki odpušeni iz službe, ker so se udeležili Kappove revolte tekom preteklega marea. Vlada je predložila zadeve teh častnikov javnemu kazenskemu zasledovalcu, ki bo najbrže uvedel kazensko postopanje proti njim.

Petindvajset nadaljnjih častnikov je odpustila vlada začasno iz službe in njih slučajji so bili izro izbruhov, ki se bodo razširili po čeni državnemu pravdnstvu. O vsej centralni Nemčiji.

ARGENTINA P RESTAVLJENJA

Parnik "ARGENTINA", ki bi bil imel odpluti 5. junija, je prestavljen na 19. junija.

Vsi oni potniki, katerim smo naznanili, da smo jih vpisali za ta parnik, naj tedaj pridejo v New York ne kasneje kot 15. junija.

Frank Sakser.

NOVA POGAJANJA GLEDE JADRAN. VPRAŠANJA

Upati je, da se bo novemu laškemu kabinetu posrečilo doseči uravnano jadransko vprašanje.

London, Anglija, 24. maja. — Milanska lista Corriere della Sera in Seccolo sta prepričana, da bo novi laški kabinet končno zamogel uravnati mučno jadransko vprašanje, kot pravi poročevalec londonskega Timesa.

Pričakovati je, da bo minister za zunanje zadeve Scialoja povabil Anatonu Trumbića, jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve ter Nikolo Pašića, prejšnjega srbskega ministrskega predsednika, naj prične takoj direktna pogajanja, čeprav se sedanja najbrže ne bodo vršila v Palazza.

Rim, Italija, 24. maja. — Messagero je objavil danes komentar, v katerem opozarja na dejstvo, da se skoraj vsi člani novega Nitti-jevega kabineta zelo mladi v primeri s starimi gospodi, ki so sestavljali prejšnja ministrstva.

OBREGEON O CARRANZOVI SMRTI.

Nekemu newyorškemu listu je poslal general Alvaro Obregon naslednjo brzojavko:

Mexico City, Mehika, 24. maja. Vašo brzojavko sprejel. General Carranza je bil usmrčen v goratem okraju države Puebla. Jaz sem takoj imenoval komisijo, sestavljeno od advokatov in vojaških izvedencev, ki se bodo podali na lice mesta ter mi*sporčili vse podrobnosti. Mi z vsio energijo zasledujemo morilce in vse one, ki so odgovorni za umor.

nadaljnih 87 slučajih dosedaj vlada še ni razpelagala.

Zadnji čas so se pričele širiti govorice o pričakovanem novem revolucionarnem izbruhu in najnovejše vesti je prijavila Taegliche Rundschau.

Ta list trdi, da ima posebne informacije glede natančno vprizorjenih priprav na Porenjskem, v Vestfaliji, Turigiji in Saškem, ki bo odprstila vlada začasno iz službe in njih slučajji so bili izro izbruhov, ki se bodo razširili po čeni državnemu pravdnstvu. O vsej centralni Nemčiji.

REKRUTIRANJE DELAVCEV V RUSIJI

VSI MOŽKI V STAROSTI OD 16 DO 50 LET TER VSE ŽENSKES OD 15 DO 40 LET SE MORAJO REGISTRIRATI NA TEMELJU NOVEGA POVELJA.

Petrograd, Rusija, 24. maja. — Sovjetska vlada je storila korake, da zagotovi polno izrabo industrijalne sile ter izloči parazitne elemente s tem, da je odredila registracijo vseh moških v starosti od 16 do 50 let ter vseh žensk v starosti od 15 do 40 let.

Vsaka oseba, ki se registrira, dobi knjižico, ki vsebuje natančne posameznosti glede narave in kraja zaposlenja obenem s podatki glede osebe, da se določi njih identičnost. V bodočnosti ne bodo pravomočne nobene druge identifikacijske izkaznice.

Slični sistem identifikacije je bil ustanovljen v Moskvi ter v drugih ruskih mestih.

Washington, D. C., 24. maja. — Državni department je objavil poročilo o militarizaciji dela v sovjetski Rusiji kot jo je predlagal Leon Trocki, boljševiški vojni minister, na devetem kongresu ruske komunistične stranke. Poročilo je bilo objavljeno v Izvestija, oficijelnem sovjetskem organu v Moskvi, dne 21. marea.

Poročilo, ki se peče s potrebo mobilizacije, dela na vojaški podlagi, potrjuje poročilo, ki je dospelo senkaj pred kratkim, v katerem se je poročalo o napredovanju razkroja v sovjetski Rusiji in iz tega izvirajočega zmanjšanja oblasti svetovot, ker ni bilo mogoče uveljaviti sistema dela. Trocki omenja v svojem poročilu "stanje stradanja in razorganizacije, ki prevladuje" v opravičilo skrajnih odredb, katere se v dobro informiranih krogih smatra za brezuspešni napor, da se prepreči končni polom.

V visokih tukajšnjih političnih krogih se domneva, da bo imel način, kako sovjetske oblasti postopajo z delavci, kako omalovažuje njih pravice in prostosti, zdravljen učinek na amerike delavce, ki se še vedno simpatično ozirajo na politični red v sovjetski Rusiji. (Ali se v Ameriki ne krši pravice delavcev na vseh straneh?)

V poročilu Trockija se glasi:

V sedanjem času je militarizacija dela tem bolj potrebna, ker smo prišli sedaj že do mobilizacije kmetov kot sredstva, da rešimo probleme, ki zahtevajo akcije v masah. Mi mobiliziramo kmete ter jih sestavljamo v delavske oddelke, ki so zelo slični vojaškim oddelkom.

Nekateri naši tovariši pa pravijo, da ni treba ustvariti vojaškega aparata, pri rešenju problema izurjenega dela, čeprav se je kmete oorganiziralo v vojaške oddelke in to raditega ne, ker imamo strokovne unije, ki opravljajo posel organiziranega dela. To mnenje pa je napačno. Resnično je, da v sedanjem času delavske unije razdeljujejo delavsko sile, a kakšna sredstva in kakšne metode imajo na razpolago, da zagotove, da se delavci, katere pošljejo v gotovo tvornice na delo, v resnici oglašijo tam k delu?

Mi imamo v najbolj važnih panogah industrije več kot milijon delavcev na seznamu, a komaj 800.000 teh je dejanski na delu. Kje pa so ostali? Odšli so v vasi, v druge panoge dela ali pa se udali špekulaciji. Med vojaki se imenuje to dezertiranje in v eni obliki ali v drugi, bi se moralo odredbe, ki jih uporabljajo, da se prisili vojake k izpolnjevanju njih dolžnosti, uporabiti tudi na polju dela.

Na temelju združenega sistema ekonomije, naj bi delavce premikali semintja odposiljali in odposiljali z mest natančno tako kot vojake. To je temelj militarizacije dela in brez tega ne moremo govoriti resno o kakoršnikoli organizaciji industrije na novem temelju, ki naj bi odpmogel sedaj prevladujočim razmeram stradanja in razorganizacije.

V dobi prehoda med sedanjo organizacijo ter bodočo organizacijo dela igra prisilno delo zelo važno ulogo. Ugotovilo, da proizvajajo prosto delo, namreč prosto upotrebljeno delo, več kot pa delo pod pritiskom, je uveljavljeno le, kadar se ta izjava tiče buržuazijske organizacije.

CARRANZA SI JE OBRIL BRADO.

Washington, D. C., 21. maja. — V svrhu rešitve in varnosti si je Carranza obril svojo dolgo brado. Obratega je videl neki ameriški inteligenčni častnik, kmalo ko je zapustil glavno mesto Mehike. Po mnenju tega častnika, je Carranza sedaj tako izpremenjen, da lahko hodi brez skrbi po ulicah glavnega mesta, ne da bi ga kdo spoznal.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakoniti bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane prepreke starim izkušenim in premožnim ttrdkam; kako bo pa malim reizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljkatve se zadnji čas po novi zvezi in na nov način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 kron	\$3.00	1,000 kron	\$9.00
400 kron	\$4.00	5,000 kron	\$45.00
500 kron	\$5.00	10,000 kron	\$90.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi; z drugimi besedami, označene cene so podvržene izpremembi brez nadaljnega naznanila.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVERKA FRANK SAKSER, 83 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tretja internacionala, njeni cilji in njeno postopanje.

Piše Nikolaj Lenin, ministrski predsednik Sovjetske Rusije.

(Vsled poročil iz Londona, da se je general Brusilov postal vrhovno kontrole v Moskvi, je naslednji članek Lenina povsem času primeren. Ta članek Lenina je izšel v listu "Die Kommunistische Internationale", nemškem socijalističnem listu.)

Prva internacionala, ki je obstajala od 1864 do 1872 je položila temelje za mednarodno organizacijo delavcev, ki so izvršili pionirsko delo priprave za revolucionarno strmoglavljenje kapitala.

Druga internacionala je živela od leta 1889 do 1914 ter je predstavljala mednarodno proletarsko gibanje, ki je bilo preje obširno kot pa globoko, ali intenzivno. Šla je tako daleč v tej smeri, da je dajala koncesije ter uveljavljala začasne kompromise, ki so končno dovedli do žalostnega izjalovljenja in pogina te internacionalne.

Tretja internacionala se je dejanski pričela leta 1918, ko je imel dolgi boj z oportunizmom ter socialnim soviništvom, ki je dospel do svojega viška tekom vojne, za posledico ustvarjenje komunističnih strank v različnih deželah. Formalni postanek pa datira od prvega kongresa te internacionalne v Moskvi v marcu leta 1919. Značilna poteza tretje internacionalne, ki je mislila je dovesti ter predstaviti v dejstvo večne cilje socializma in delavskega gibanja, se je takoj pojavila v dejstvu, da je ta nova Tretja internacionala delavskega razreda takoj pričela utrjevati se pod varstvom socijalističnih sovjetskih republik.

Prva je položila temelje

Prva internacionala je položila temelje za boj proletarijata sveta, da udeleži socializem.

Druga internacionala je porabila svojo določena leta za obširno propagando med delavci različnih dežel.

Tretja internacionala je podelovala uspehe druge, a izčistila plevel oportunistov, socijalnih soviništvov, buržuazijcev ter malenkostnih buržuazijskih idej in politike ter pričlenje dejanski uveljavljati diktatorstvo proletarijata. Mednarodna zveza radikalnih strank, ki vodi sedaj najbolj revolucionarno gibanje v zgodovini sveta, — namreč boj proletarijata, da zlomi jarem kapitalizma, — počiva na novem temelju kot ga ni imela nikdar poprej. Ta temelj je skupina sovjetskih republik, ki obstaja kot mednarodni izraz diktatorstva proletarijata ter znači zavrženo zmago nad kapitalističnim sistemom.

Teorija predstavljena v dejstvo.

S stališča splošne zgodovine obstaja važnost Tretje internacionalne v tem, da je dejanski doseglja predstavljene velike teorije v praksi. Njen odgovor na socialni problem, temelječ na proučevanju stoletij razvoja socializma in delavske agitacije, se izraža v diktatorstvu proletarijata.

To inšpirirano prorokovanje, ta navdahnjena teorija je postala dejstvo. Dve latinski besedi, namreč "diktatorstvo" in "proletarijat" sta sedaj splošno znani v vsakem jeziku sodobne Evrope in dejanski tudi v vsem jeziku celega civiliziranega sveta.

Pričela se je namreč nova doba v svetovni povestnici.

Človeštvo meče na stran zadnjo obliko suženstva, — kapitalistično ali mezno suženstvo.

Stem, da se oprošča tega suženstva, prihaja človeštvo prvokrat v svoji zgodovini v luč prostosti.

Prd več kot enim stoletjem, ko je doživela Francija svojo veliko buržuazijsko revolucijo ter prebudila dejanski cel evropski kontinent k novemu življenju, je načelovala Anglija proti-revolucionarni skupini, čeprav je bila s kapitalističnega stališča višje razvita kot pa Francija. Angliško delavsko gibanje one dobe je vključevalo v jedru številne nauke Marxa.

Ko je Anglija predstavila svetu

prvo resnično ljudsko gibanje mas, namreč proletarsko revolucionarno zahtevo po obširnih političnih pravicah, imenovanih charter, so sledile mile buržuazijske revolucije v različnih kontinentalnih deželah. Prva resnična državljanska vojna med proletarijatom in buržuazijo pa se je završila v Franciji. Kapitalistični razredi so vedno porazili ta osamljena proletarska gibanja ter se poslužili v različnih deželah različne strategije.

Anglija je tipičen vzgled dežele, kjer se je — kot pravi Engels, — buržuazija zvezela z aristokracijo dela, sesavljeno iz višjih vrst proletarijata. Ta najvišje razvita kapitalistična dežela je vsled za več desetletij za nekaterimi izmed sosedov v proletarski revoluciji.

Francija je za nekaj časa združila silo proletarske ustaje tekom dveh junaških revolucij, kateri so delavski razredi neuspešno poskusili leta 1848 in 1871. Kljub temu pa sta bili ti dve ustaji važni točki v zgodovini. Po letu 1870 pa je Nemčija, čeprav je daleč zaostajala za Francijo in Anglijo v ekonomskem razvoju, prevzela vodstvo v mednarodnem delavskem gibanju. Ko je dežela prehitela svoje trgovske in industrijske tekmece malo pred svetovno vojno, je padla njena sijajno organizirana delavska stranka pod kontrolo majhne skupine največjih lopovov, najbolj zaničevanja vrednih izdajalcev v zgodovini, ki so se prodali kapitalizmu.

Socijalna evolucija ali socialni razvoj gre neprestano in nepremagljivo naprej proti diktatorstvu proletarijata, a ne vedno enakomeren način in tudi ne po najkrajši poti. Ko je bil Karol Kautsky še vedno učence Marxa in predno je postal reneget socializma ter pristal Scheidemanna ter buržuazijske demokracije prot sovjetom in proletarijatu, je napisal pred nekako dvajsetimi leti članek pod naslovom: — Sužnji revolucije. — V tem članku je analiziral zgodovinske pogoje, ki bi omogočili prenos kontrole mednarodnega revolucionarnega gibanja v roke "sužnjev".

Rusko vodstvo le začasno.

To se je sedaj zgodilo. Začasno — in seveda za zelo kratek čas, — je pripadlo vodstvo revolucionarnega mednarodnega proletarijata Rusom, prav kot se je nahajalo za kratke dobe v preteklem stoletju v rokah Angležev, nato Francozov in končno tudi Nemcev.

Jaz sem že ob številnih prilikah povdarjal, da je bilo lažje za Ruske kot pa za narod kake druge bolj napredovane dežele pričeti s proletarsko revolucijo, da pa bo težje zanje izvesti skozi popolno reorganizacijo družbe na izključno socijalističnem temelju.

Rusija je bila ugodna pričetna točka radi revolucije iz leta 1905 ki je bila izvanredno uspešna politična šola za naše navadne delavce in knete. Ob istem času pa je seznanila njih voditelje z najnovejšimi razvoji zapadnega socializma ter jih pripravila izvedenec v revolucionarnih taktikah med masami. Če bi ne bilo izkušnosti, pridobljene tekom velikih manevrov leta 1905, bi se izjalovili tako buržuazijska februarska revolucija leta 1917 kot proletarska oktobrska revolucija v istem letu.

Zemljepisni položaj Rusije ji omogoča braniti samo sebe lažje in skozi dalj časa kot je mogoče braniti katerokoli drugo deželo pred vojaškimi invazijami ter ekonomsko agresijo višje razvitih kapitalističnih držav.

Izvanredno tesni odnosi proletarijata s kmečkim stanom v Rusiji so imeli za posledico, da je bilo lahko izpremeniti buržuazijsko revolucijo v socijalistično revolucijo. Dolga vaja v delavski agitaciji v inozemstvu in izkušnost na temelju propagande med delavskimi razredi v zapadni Evropi, sta omogočili, da se je v času, ko se je dejanska kriza nenadoma poja-

LJUBEZEN NE POZNA PREDSDOKOV.

Da ljubezen ne pozna nikakih predsodkov, je dokazala Miss Juana Storch iz Oakland, Cal., ki se je pred kratkim poročila z bogatim Perzijcem Mirzo Ahmado.

vila v Rusiji, z enim zamahom predstavilo v dejstvo ono popolno oradje revolucionarna organizacije, — sovjet.

Rusija kot rojstni kraj sovjeta.

Vsled tega ima sovjet ali proletarska demokracija svoj rojstni kraj v Rusiji. Predstavlja nadaljnje stopnjo v razvoju, sledeč pariški Komuni. Proletarska kmečka sovjetska republika je dokazala, da je prav socijalistična vlada v zgodovini sveta, ki je v stanu vzdržati samo sebe. To je nov tip države, ki je določen, da ne bo izginil.

V namenu, da se dovrši del socijalistične rekonstrukcije, je treba še mnogo storiti. Sovjetske republike v deželah z višjo civilizacijo, kjer je resnični proletarijat bolj številni in upliven kot pa v Rusiji, imajo dosti izgleda, da hitro prekosijo slednjo deelo, ko bodo enkrat prišli iti naprej na poti proti diktatorstvu proletarijata. Insolventna druga internacionala je že mrtva. V kolikor hodi njena senca še vedno naokrog, dela le kot dekla mednarodne buržuazije. To je rmena internacionala. Njeni bolj važni duševni voditelji kot Kautsky, poveljujejo buržuazijsko demokracijo, katero imenujejo "resnično" demokracijo, ali še bolj bedasto "čisto" demokracijo.

Buržuazijsko demokracija je imela svoj dan, prav kot je imela tudi internacionala svoj dan. Izvršila je potrebno zgodovinsko nalogo ter služila kot posredovalni štadij pri pripravi delavskega razreda njegovo končno zmago.

Prostost buržuazijskih demokracijskih republik je bila dejanski prostost bogatih. Proletarijat in kmečki stan sta bila usposobljena in prisiljena pod režimom buržuazijskih demokracij zbrati svoje sile za strmoglavljenje kapitala, za odpravo buržuazijske demokracije ter zagotoviti samim sebi resnično demokracijo, katere ne more delo nikdar uživati pod vladjo kapitala.

Prvikrat v zgodovini sveta je sovjetska ali proletarska demokracija ustvarila demokracijo mas delavskega razreda, namreč delavcev in malih kmetov.

Nikdar preje v zgodovini ni bilo vlade, ki bi tako resnično zastopala večino naroda ter predstavljala tako uspešno dejansko silo večine kot v sovjetu.

Iz Loč pri Baškem jezeru.

Lepega popoldne sem bila na demarkacijski črti. Ljudje prihajajo od obeh strani, naši židane volje, lepi, rdeči, obraz onih medel in nič smeja na bledih ustnih. Pa smet, da je bila še ena razlika med nami! Mi se veselo razgovarjamo stojé, oni od kraja vsi tiho moléjo sedé. Stopim k volkswehroven, ki se je naslanjal čez ograjo (nezabeljeno kosilec mu je sililo nazaj). "Smiliš se mi, fant", mu rečem; "poglej tam svoje sorpne, prisedi, morla ti malo odleže, saj več, da tudi ti ne moreš preko pregovora: Prazen žakelj ne stoji pokone!" — "V par dneh sem Jugoslovani", mi odgovori, pa se drži za trebuh — nemško-avstrijska straža.

Najdražja zabava na svetu.

Graška "Tegespost" piše na uvodnem mestu: "Državni proračun, obremenjuje vsakega Avstrijca-moškega ali ženskega, dete ali starca letno s 1500 K. Rodbina, ki obstoji iz štiri oseb, nosi mesečno breme v iznosu okroglih 500 K. Je torej takorekoč najdražja zabava na svetu, biti avstrijski republikanec". Radovedni smo, kaj poretke k tej izjavi svojega glasila koroški Nemei, ki oznanjajo med svojimi rojaki evanželijo, kakor da ne bi bilo večje sreče na svetu, kakor biti podanik avstrijske republike.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo. Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$5.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50.

San Francisco, Cal.:
Jacob Lovšin.
Denver, Colo.:
Louis Andolšek in Frank Škrabec.
Fuebio, Colo.:
Peter Cullig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo.:
Louis Costello.
Somerset, Colo.:
Math. Kernelj.
Indianapolis, Ind.:
Alois Rudman.
Clinton, Ind.:
Lambert Bolskar.
Aurora, Ill.:
J. Verbič, 635 Aurora Avenue.
Chicago, Ill.:
Joseph Bostič, Joseph Blis in Joseph Bevič.
Joliet, Ill.:
Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.
Mascoutah, Ill.:
Frank Augustin.
La Salle, Ill.:
Matija Komp.
North Chicago, Ill.:
Anton Kobal in Math. Ogrin.
South Chicago, Ill.:
Frank Černe.
Springfield, Ill.:
Matija Barborič.
Waukegan, Ill.:
Frank Petkovšek.
Franklin, Kansas:
Frank Leskovic.
Frederick, Kansas:
Rok Firm.
Kings, Kansas:
Mike Pencil.
Kittling, Md.:
Frank Vodopivec.
Chisholm, Minn.:
Frank Govž in Jakob Petrich.
Calumet, Mich.:
M. F. Kobe in Pavel Schaltz.
Aurora, Minn.:
L. Pernšek.
Evereth, Minn.:
Louis Govže.
Gilbert, Minn.:
L. Vesel.
Hibbing, Minn.:
Ivan Povše.
Virginia, Minn.:
Frank Hrovatich.
Ely, Minn.:
Frank Govže, Joseph J. Peschel in Anton Poljanec.
St. Louis, Mo.:
Mike Grabrian.
Great Falls, Montana:
Math. Urih.
Klein, Montana:
Gregor Zobeč.
Gowanda, N. Y.:
Karl Sternik.

Little Falls, N. Y.:
Frank Masle.
Barberton, Ohio:
Frank Foje in Alb. Poljanec.
Collinswood, Ohio:
Math. Slagžik.
Cleveland, Ohio:
Frank Sakser, Charles Karlinger, in Jakob Resnik.
Lorain, Ohio:
Louis Balant, J. Kumš in M. Ostanek.
Niles, Ohio:
Frank Kogovšek.
Youngstown, Ohio:
Anton Kikelj.
Oregon City, Oregon:
M. Justin.
Allegheny, Pa.:
M. Klarich.
Ambridge, Pa.:
Frank Jakle.
Beasmer, Pa.:
Louis Hribar.
Brighton, Pa.:
Anton Igyas.
Bardonia, Pa.:
John Demšar.
Conemaugh, Pa.:
Ivan Pak in Vid Rovansk.
Claridge, Pa.:
Anton Jerina in Anton Kozoglov.
Dunlo, Pa.:
Anton Oshaben.
Kupari, Pa.:
Louis Supančič.
Forest City, Pa.:
Mat. Kojica.

Farrell, Pa.:
Anton Valenčič.
Greensburg, Pa.:
Frank Novak.
Imperial, Pa.:
Valentine Petercel.
Johnstown, Pa.:
Frank Garenja in John Polanc.
Luzerne, Pa.:
Anton Osolnik.
Manor, Pa.:
Frank Demšar.
Moon Run, Pa.:
Frank Maček in Frank Podmilšek.
Pittsburgh, Pa.:
U. Jakobich, Z. Jakshe, Mat. Klarich in I. Magister.
Ralphston, Pa.:
Martin Koroscheta.
Reading, Pa.:
J. Peditre.
Steeleton, Pa.:
Anton Hren.
Turtle Creek, Pa.:
Frank Schiffer.
West Newton, Pa.:
Joseph Jovan.
White Valley, Pa.:
Jurij Previč.
Wilkes, Pa.:
J. Petercel.
Black Diamond, Wash.:
G. J. Porenta.
Coketown, W. Va.:
Frank Koclan.
Thomas, W. Va.:
A. Korenchan.

Bolečine v križu

so zelo pogosto vsled neradnih ledic. Tak simptom je največkrat prvo znamenje, ki vas opozarja na dejstvo, da ledice in mehur na delata pravilno. Popravijo, Rabi.

Severa's Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za ledice), ki je priporočljivo kadarkoli potrebujejo ledice ali mehur tonike. Vzemite ga proti vnaški mehura in ledic, neodhajanja vode, proti odtekanju goste urine, bolečinam pri uriniranju, otečenim nogam, kar prihaja vsled neradnosti ledic. Cene 75 centov in \$1.25 ter 5c in 5c davka. Na prodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Milwaukee, Wis.:
Adolf Mantel in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.:
John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.:
Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.:
Louis Taucher in A. Justin.

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprava, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štempsov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štempsov.

Ime

Naslov

Mesto in država

